

TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI

FAİZSİZ FİNANS DENETİM STANDARDI 4

***BAĞIMSIZ DENETÇİ TARAFINDAN FIKHÎ İLKE VE KURALLARA UYGUNLUĞUN TEST
EDİLMESİ***

FAİZSİZ FİNANS DENETİM STANDARDI 4

BAĞIMSIZ DENETÇİ TARAFINDAN FIKHÎ İLKE VE KURALLARA UYGUNLUĞUN TEST EDİLMESİ

İÇİNDEKİLER

	Paragraf
Giriş.....	1-4
Fikhî İlke ve Kurallara Uygunluk Sağlanması İçin Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları..	5-8
Denetçinin Çalışmasının Kapsamı	9-15
Denetçi Raporunda Danışma Kurulunun Raporuna Atıfta Bulunulması	16
Denetçinin Taslak Raporunun Danışma Kuruluna Sunulması	17
Yürürlük Tarihi.....	18

Bağımsız Denetçi Tarafından Fikhî İlke ve Kurallara Uygunluğun Test Edilmesi

Giriş

1. Bu Faizsiz Finans Denetim Standardı'nın (FFDS) amacı, fikhî ilke ve kurallara uygun olarak faaliyetlerini yürüten bir finansal kuruluşun finansal tablolarının denetimini yürüten bir bağımsız denetçinin, fikhî ilke ve kurallara uygunluğu test etmesine ilişkin standartlar oluşturmak ve rehberlik sağlamaktır.
2. Bu FFDS'nin amaçları açısından "denetçi" terimi, yalnızca bağımsız denetçiyi ifade eder. "Denetçi" terimi, faizsiz finans kuruluşu (FFK) ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir iç denetim fonksiyonu için kullanılmaz.
3. Faizsiz finans hükümlerine uygunluğu test ederken denetçi, FFK'nın¹ fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına dair makul güvence sağlayan yeterli ve uygun denetim kanıtı elde eder. FFDS 1'de belirtildiği üzere makul güvence; “denetçinin bir bütün olarak finansal tabloların önemli yanlışlık içermediği sonucuna varması için gerekli denetim kanıtlarının toplanmasına ilişkin bir kavramdır. Makul güvence tüm denetim süreciyle ilgilidir.” FFDS 1 ayrıca, “Makul güvencenin aynı zamanda denetçinin, denetim sırasında incelediği işlemlerin, finansal kuruluşun faizsiz finans danışma kurulu (DK) tarafından belirlenen fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına ikna olduğu anlamına geldiğini” belirtir.
4. Aşağıda belirtilen adımlar, bu FFDS'deki düzenlemeleri destekleyen hükümlerle ilgilidir.

Fikhî İlke ve Kurallara Uygunluk Sağlaması İçin Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları

5. Denetçi finansal tablolar hakkında bir görüş oluşturmak ve bildirmekten sorumluyken; FFK yönetimi, finansal tabloların ve FFK'nın faaliyetlerinin, FFDS 1 ve FFDS 2'de düzenlendiği üzere, DK tarafından belirlenen fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağlamasından sorumludur.
6. Faizsiz Finans Yönetişim Standardı (FFYS) 1'de açıklandığı üzere, fikhî ilke ve kuralların yorumlanması sorumluluğu DK'ya aittir.
7. Denetçi fikhî ilke ve kuralları konusunda bilgi sahibidir. Ancak DK üyeleri ile aynı düzeyde bilgi sahibi olamayacağı için, denetçiden bu ilke ve kuralları yorumlaması beklenmez.
8. DK tarafından yayımlanan fetva, karar ve yönergeler; denetçinin, fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağlayıp sağlamadığı konusunda yaptığı değerlendirmeye dayanak teşkil eder.

(1) (Kuruluş/kuruluşlar) terimi, katılım bankaları da dahil olmak üzere faizsiz finansal kuruluşlarını temsil etmek için kullanılmıştır.

Denetçi; bunları, FFK'nın finansal tablolarının fikhî ilke ve kurallara uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı konusunda vardığı sonuca dayanak olarak kullanır.

Denetçinin Çalışmasının Kapsamı

9. Denetçinin sorumluluğu, FFK'nın işlemlerinin, DK tarafından yayımlanan fetva, karar ve yönergelerle uygunluk sağlayıp sağlamadığı konusunda bir görüş oluşturmaktır.
10. Denetçinin, DK üyelerinin yetkinliğini değerlendirmek konusunda bir sorumluluğu yoktur.
11. Denetçi, FFK'nın yeni ürünler çıkarma veya mevcut ürünlerin geliştirilme sürecinin; FFK yönetimi, iç denetim ve DK'nın değerlendirmeleri dâhil fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağlaması için uygun prosedürler içerdiğine ikna olur.
12. Denetçi incelemeye tabi her bir dönem için tüm yeni fetva, karar ve yönergelerin ve mevcut fetva, karar ve yönergelerdeki değişikliklerin belirlenip gözden geçirildiğinden emin olmak için incelemelerine prosedürleri dâhil eder.
13. Denetçi, çalışma kapsamının bir parçası olarak, FFYS 2 uyarınca FFK tarafından sunulan tüm ürün çeşitlerinin DK tarafından incelemeye tabi tutulduğundan emin olmak amacıyla mevcut belgeleri inceler ve DK'nın bu ürünleri fikhî ilke ve kurallara uygun bulduğuna ikna olur. İncelemesi yapılacak belgeler arasında DK toplantı tutanakları ile fikhî hükümlere uygunluk sağlanmasına ilişkin FFK'ya sunulmuş DK tarafından yayımlanan raporlar da bulunur. Denetçi bu belgelerde bulunan konuları ve bunların kendisi tarafından yürütülecek çalışma üzerindeki etkisini dikkate alır.
14. Denetçi, aynı zamanda FFK tarafından gerçekleştirilen işlemlerin DK'nın fetva, karar ve yönergeleriyle tutarlı olduğunu da doğrular. Bu doğrulama denetçi tarafından test esasına dayalı olarak gerçekleştirilir. Yapılacak testin niteliği ve kapsamı, FFK'nın içinde bulunduğu şartlara bağlıdır ve bu şartların dikkatlice değerlendirilmesi sonrasında denetçi tarafından belirlenir.
15. Denetçi ayrıca FFK'nın yönetimi tarafından yürütülen iç incelemeler, iç denetim ve FFYS 3'te düzenlenen fikhî iç incelemelerden elde edilen bulguları gözden geçirir. Bu gözden geçirmeye ilişkin bulgular ve denetçinin incelemesi sırasında bu bulguların, denetçi tarafından yürütülen çalışmanın niteliği, zamanlaması ve kapsamını etkileyip etkilemediği dikkate alınır.

Denetçi Raporunda Danışma Kurulunun Raporuna Atıfta Bulunulması

16. Denetçi, raporunu ancak FFK'nın fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına ilişkin DK'nın taslak raporunu dikkate aldıktan sonra sunar. DK'nın taslak raporunun, fikhî ilke ve kurallara uygunluk sağlanmasında eksikler olduğuna işaret etmesi durumunda denetçi, DK'nın taslak raporuna dayanarak kendi taslak raporunu değiştirir, bu değişikliğin niteliğine ve sebeplerine ilişkin yeterli açıklama sunar.

Denetçinin Taslak Raporunun Danışma Kuruluna Sunulması

17. DK'nun nihai raporu yayımlanmadan önce, denetçi taslak raporunu ve bu raporun fikhî hükümlere uygunluk sağlanmasına ilişkin vardığı sonuçları DK'ya sunar.

Yürürlük Tarihi

18. Bu FFDS, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayacak hesap dönemlerinin denetiminde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.